შრომა

სურათებიანი დამატება

დამატების № 20. ხუთშაბათი, 15 ივნისი, 1906 წ. გაზეთის № 58

სიმღერა მეომარისა

ნაადრევია... ნუ მიგლოვთ,
ჯერ კიდევ მიძგრეს გული მე
და სასიცოცხლოდ მიმიწევს
მრავალ ტანჯული სული მე.

—

ერთხელმც იქმნება აღვსდგები,
მოვიკრებ სულის ძალასა
და საბრძოლველად გავიწვევ
დროებას გარდამავალსა.

—

ცეცხლს მოვუკიდებ, დავანთებ
კვლავ ჩამქრალს ქვეყნის კერასა
და მსხვერპლად შევეწირები
სამშობლოს ბედის წერასა.

—

ამაყ ორბის ფრთებს შევისხამ,
მზეს გამოვსტაცებ მზეობას,
და ასკეც გავიორკეცებ
სულის ძალსა და მხნეობას.

—

დავსჭყივლებ, მედგრად დავძახებ,
გულს გავუკეთებ გმირებსა,
ისევ ჩავითრევ ბრძოლაში
ლომ-კაცებს, გამოცდილებსა.

—

ყორნებს დავსტაცებ ამირანს,
აუწყვეტ რკინის პალოსა,
კვლავ განვუახლებ ბრძოლის ნიჭს,
მტერთათვის სავალალოსა.

—

მუნ გამოვიხმობ ქვესკნელით
დევთა რაზმს, ქაჯთა ძალებსა,
ამირანს მივცემ მათ სარდლად—
მტერს დავუყენებ თვალებსა...

—

და საბრძოლველად წავასხავ,
ბევრს ავუტირებ დედასა,
დღეს ქვეყნის ამწიოკებელთ
შევყრი ჭირსა და სნებასა.

—

კვლავ დავაყენებ ველ-მინდვრად
დაუშრეტს სისხლის ტბორებსა,
ყვავ-ყორანთ მივსცემ საწიწკნათ
მათს სამაცხვინო მძოვრებსა.

—

რა გავიმარჯვებ, ვიხარებ,
სიმთ ავუყენებ, წკრიალსა,
მოყვარეს ტკბილად მოვულხენ,
მტერს ლახვარს ვსტყორცნი ტიალსა.

—

გამარჯვებული მოვმართავ
ჩონგურს, ჩვეულებრ რიხითა
და მონებს თავს დავუმშვენებ
თავისუფლების ჯილითა...

—

ნაადრევია... ნუ მიგლოვთ,
ჯერ კიდევ მიძგერს გული მე
და საციცოცხლოდ მიმიწევს
მრავალ ტანჯული სული მე.

—

ერთხელმც იქნება აღვსდგები,
მოვიკრებ სულის ძალასა
და საბრძოლველად გავიწვევ
დროებას გარდამავალსა.

ლადო ახობაძე

* * *

ხელს ჩამოვკრავ, სამწუხაროდ
ავაჟღერებ ჩანგის სიმებს,
წყვდიად ღამეს თავს-ზარს დავცემ,
ავათრთოლებ მზისა სხივებს!..

—

ეჰ, თუ კვნესის ჩემი ჩანგი
ერთ-ფეროვნად, მგლოვიარედ,
სიტკბოსაც თუ შხამში ლესავს
და ყურს ხვდება უფრო მწარედ—

—

პირს მომდგარი როდი არის,
არც ოცნების ნაშობია:
ეს ცხოვრების მტკიცე კვალი
გულში ამონაწრთობია.

—

საზოგადო მოძახილი
გრძნობას თავის ელ-ფერს ადებს
და რა ვუყო,—ჩემს კილოში
ზედ-გავლენით ოხვრას ბადებს!..

—

ტკბილ ოცნების ცა-კიდურზედ
შავი ნისლი დანავარდობს;
რაღად გიკვირთ: ვარდის ბუჩქიც
დაჩრდილული თუ სტირს, დარდობს?!..

—

მხოლოდ, როცა თვით ცხოვრება
ქარ-ვარდნილი დამშვიდდება,
მაშინ... მაშინ ჩემი ჩანგიც
კილოს იცვლის, გატკბილდება.

—

მოწმენდილ ცას ხელს ჩავკიდებ,
ზედ ავაბამ მზისა სხივებს,
თითებს დავკრავ, მხიარულად
ავაჟღერებ დიად სიმებს!..

სოლ. გ—ძე.

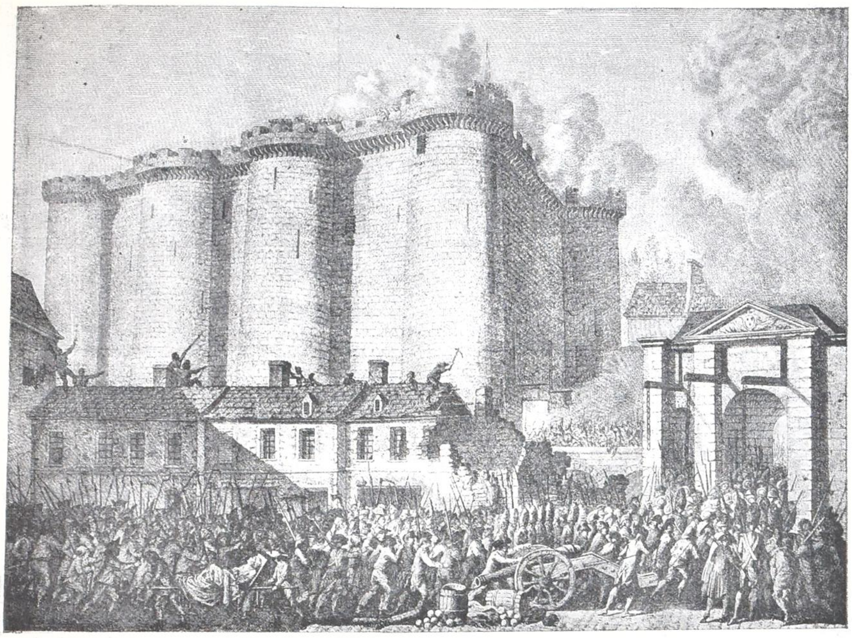

საფრანგეთის რევოლიუცია.—ბასტილიის აღება, 1789 წლის 14 ივლისს.

მარსელელნი.

(საფრანგეთის რევოლიუციის დროის მოთხრობა)

ფელიქს გრასი.

(შემდეგი*)

რაც მეტი ხანი გადიოდა, მით უფრო მეტად დიდგულობდნენ არისტოკრატები და ანტიპატრიოტი ვაჭრები, რომელთაც თავიანთ მაღაზიებსაც-კი დააწერეს: „გაუმარჯოს მეფეს! გაუმარჯოს დედოფალს! ძირს ეროვნება!“ ისინი თავისუფლად შედიოდნენ და გამოდიოდნენ სასახლეში, თან შეჰქონდათ თოფები, დამბაჩები, თოფის წამალი და ტყვია.

ჩვენ კი გულხელდაკრეფილნი ველოდით და ველოდით. ბოლოს დიდი აურ-ზაური ავტეხეთ და დავემუქრეთ, რომ უიარაღოთ შევცვივდებით სასახლეში. ბარბარუმ და დანტონმა გადასწყვიტეს დაბ ბრეტის ფედერალისტებთან რევოლუციონერებთანა და ეროვნულ გვარდიელებთან გადაგვიყვანეს ყაზარმაში, რომელიც სასახლეს მახლობლად იყო.

ეს გადაწყვეტილება დანტონმა გამოგვიცხადა, დაგვირიგა ათ-ათი სასროლი და წაგვიყვანა ახალ ადგილას, თან ხმა-მაღლა იძახოდა:

— თავისუფლება, თანასწორობა, ძმობა, ან სიკვდილი!

კარდილიერის ყაზარმაში ბარბარუ დაგვიხვდა.

— ხვალ, — გვითხრა ბარბარუმ, — მთელის პარიზის საეროვნო საკრებულოს წინაღმდეგ და პეტიონისა, რომელიც შეჰპირდა თქვენს პარიზიდან განდევნას, თუ შვიდი ათასი ოქრო მისცეს, წინაალმდეგ ყველასი და ყოველისფრისა თვით ეშმაკისაც — დაჰკრამს ბუკი და ჩვენ წავალთ სასახლეზე, რაც უნდა მოგველოდეს: გამარჯვება ანუ სიკვდილი!

ახლა კი მზადებას შეუდგნენ, ჩვენ ადრე წავედით პლანშოს სახელოსნოდან, თოთხმეტივე გილიოტინა დამზადებული იყო.

ლაზულის და ადელინას ესმოდათ, რომ განკითხვის დღე დადგა. დილიდანვე ბუკის ხმა ისმოდა, კერკეტონი დადიოდა და ჟანდარმები დააჭენებდნენ ცხენებს. მეტად შფოდავდნენ, რომ ჩვეულებრივზედ, ადრე შევდიოდით და ხმლებსაც ვლესავდით. გამომშვიდობებისას ორივემ დაგვკოცნეს და იტირეს.

— გაფრთხილდით, — გვითხრა ლაზულიმ, — წინ ნუ გამოიჭიმებით და, ოდნავაც რომ გაგეკაწროთ რამე, შინისკენ გამოიქეცით, ჰა, ერთმანეთს ყური უგდეთ და არ დაშორდეთ.

— თუ ან მამა ჩემი ნახო, ან ჩემი ძმა, ხელი არ ახლო! — მეხვეწებოდა ადელინა და მკოცნიდა ორივე ლოყაზედ.

— არა, ხელს არ ვახლებ, — ვუპასუხე მე, გადარეულმა იმის კოცნით

პლანშოც პატარა ხანს უკან, გვარდიელის მუნდირში გამოწყობილი, გამოვიდა თან, ცოლი მოსდევდა და ტრიალებდა.

— ნუ წახვალ, ნუ, უშენოდაც გაკეთდება საქმე, ცხენებ ქვეშ ჩავარდები, ახალგაზდებს მიანდე საქმე, ერთი უთხარით-მოგვმართა ჩვენ, რომ ამის საქმე არ არის თქვენში გარევა. ხმალი ამაზე გრძელია, ვერც კი მოახერხებს ქარქაშიდან ამოღებას, პლანშო გაუგონე, გაუგონე შენს ცოლს...

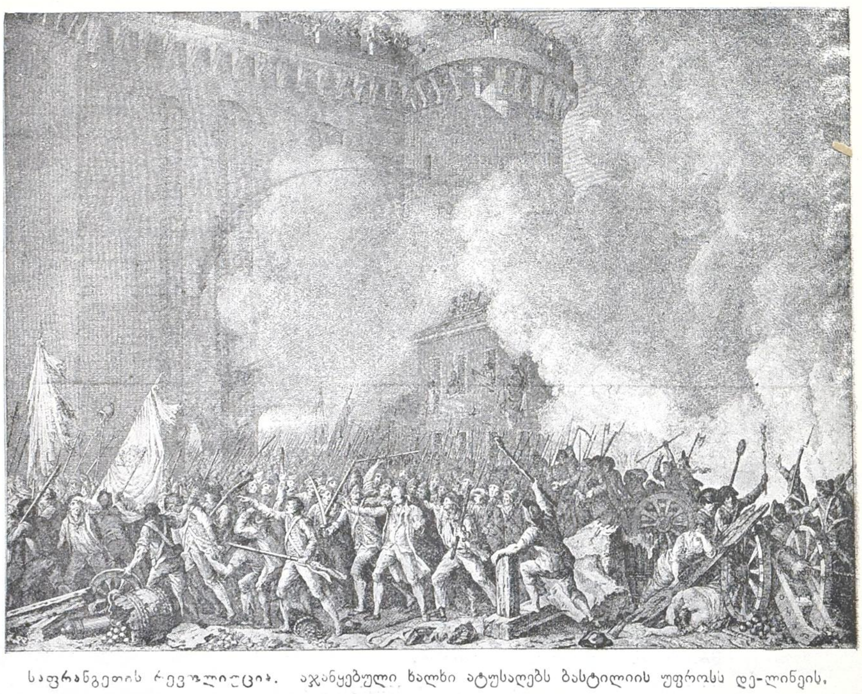

საფრანგეთის რევოლიუცია. აჯანყებული ხალხი ატუსაღებს ბასტილიის უფროსს დე-ლინეის,

— რევოლუცია გვიწოდებს და მოვალე ვართ ან გავიმარჯვოთ, ან დავიხოცოთ, — უთხრა პლანშომ.

*) იხილე დამატება № 19.

საფრანგეთის რევოლიუცია.—თავისუფლების პირველი წუთები. ბასტილიიდან ყანთავისუფლებული შვიდი ტუსაღი.

— შენ რომ იქ ან ხელი მოგეკრას, ან ფეხი, რაღა გი შველო?! — უთხრა ჟანტონმა მწარედ დაღონებულმა.

— თავისუფლება, ან სიკვდილი! მომეცით ცული, ხმალს ისა სჯობიან.

ჟანტონამ რომ ნახა, რომ ვერა გააწყო რა, ახლა სხვა საშუალებას მიმართა: უცბად გადავარდა ბურბუშელზე გულსაკლავის კვნესით.

— ეს რა ამბავია? ჩემ ცოლს გული შეუწუხდა. ჩქარა წამალი.

მანამ ლაზული და ადელინა წამლისთვის ავიდნენ, მე და ვოკლერი ქუჩაში გამოვედით. ჭედვა იყო — ორ ნაბიჯს რომ წინა ვდგამდით, ერთს ნაბიჯს უკან. ხალხი საშინლად ღელავდა: ხან ჟანდარმს ვაძლევდით გზას, ხან არისტოკრატებს, რომელნიც დადიოდნენ და ღრიალებდნენ; „სიკვდილი ავაზაკებს!“ ხან პატრიოტები არღვევდნენ ჰაერს ძახილით; „გაუმარჯოს ეროვნებას“. ზოგს წითელი დროშები მოჭქონდა, ზოგს შავი, ერთს შუბლზე ჩამოეცო ხბოს გული, რომლიდანაც სისხლი სწვეთდა. ქალები თმა გაშლილები კარმანიოლას მღეროდენ. მეორე მხრიდან არისტოკრატები მობძანდებოდნენ გამოპრეწილები და თავიანთ სიმღერებს მღეროდნენ, სიმღერაში იაკობელებს ემუქროდენ სახრჩობელით, იმათ თეთრ დროშაზე წარწერილი იყო: „გაუმარჯოს ავსტრიელ ბრუსიელ ლაშქარს, რომელიც გამარჯვებული შემოვა პარიზში.

მზე ჩადიოდა და მდ. სენა წითლად ლაპლაპებდა.

— ეს სისხლის ღვრის ნიშანია,— სთქვა ვოკლერმა და სენაზე მანიშნა.

კორდილიერის ყაზარმასთან რომ მივედით, დაღამდა. ჩვენი ბატალიონი მზად იყო. ბარბარუ, დანტონი და რებეკკი ზედიზედ სიტყვას ამბობდნენ.

— გიმეორებთ,—სთქვა ბარბარუმ და მიმართა ფედერალისტების ჯგუფს, რომელიც იჭენეულობდა სანტერის შესახებ:—ის ახლავე მოვა. გახსოვდეთ, რომ ყოველთვის ორი დამბაჩა მქონდა, ახლა ერთიც არა მაქვს. ორივე საიმედო პატრიოტებს მივეცი. ერთს ვუთხარი: ხომ იცნობ ეროვნულ გვარდიის უფროსს, მანდატს, იმას მიჰყევი დღე და ღამ და თუ შეატყო, რომ თავისი ბატალიონები რევოლუციონერების წინააღმდეგ წაიყვანა, იქვე მოჰკალ, როგორც ძაღლი. ამითი დიდ სამსახურს გაუწევ სამშობლოს და თავისუფლებას. ამაზედ პატრიოტმა მიპასუხა: „ჩემს თავს ვფიცავ, შევასრულებ თქვენს ნათქვამს.“ მეორე პატრიოტს ვუთხარი; —„იცნობ შენ სანტერს? თვალი ადევნე დღე და ღამდა, თუ შენიშნო, რომ ბუკის ხმაზე თავისი ბატალიონი დანიშნულ ალაგს არ მიჰყავს, მოჰკალ როგორც ძაღლი! ამით დიდ სამსახურს გაუწევ სამშობლოს და თავისუფლებას“. მეორემაც მითხრა: „ვფიცავ ჩემს თავს, თქვენი ნათქვამი შევასრულო, ამ რიგად, მხოლოდ პეტიონს შეუძლიან შეგვიშალოს ხელი მაგრამ ორმოცდაათი რჩეული იაკობელი სასტიკად ადევნებს თვალს, სანამ სასახლეს არ ავიღებთ.

— რას დავდევ, პარიზელები ჩვენთან იქნებიან თუ არა,—სთქვა მორგანმა და შეხტა მაგიდაზედ ბარბარუსთან:—პარიზელებს ჯერ არაფერი არა გაუკეთებიათ თავისუფლებისთვის. აი რვა დღეა აქა ვართ და სულ ველით, სანამ გადასწყვეტენ რასმე. სულ ნაცარ-ქექიები არიან. მოგვიწვიეს საშველად და ახლა კი ეშინიანთ ჩვენის შველისა. მართალნიც არიან, რომ ჩვენი ეშინიანთ, ჩვენ სამხრეთიდან მოვედით, რომ სამშობლო და რევოლუცია დავიხსნათ, ვერავინ შეგვაჩერებს, ან გავიმარჯვებთ ან დავიხოცებით!

— აი, კარგი სიტყვა!—სთქვა სამატმა და ისიც შეხტა მაგიდაზე და გაიქნია თავისი დროშა.

ყველამ ტაში დავუკარით და დავიძახეთ:

„გაუმარჯოს ეროვნებას!“

საეროვნო საკრებულოში სულ უსინიდისოები სხედან,— დაუმატა ერთმა მარსელელმა: — პეტიონი მოღალატეა! იმას უთქვამს, რომ შვიდი ათას ოქროთ გაგვაგდებს მარსელელებს პარიზიდან. აბა, მობრძანდეს თავისი ფულით! ჩვენ იმასთან ერთად ცხვარი არ გვიძოვებია, მაშასადამე, იმან რა იცის, სინიდისის გამყიდველები ვართ თუ არა?! ეს კი ვიცი, რომ, თუ ხვალ მარსელელი ბატალიონი არ წავიდა სასახლის ასაღებად, ტყვიას ვკრავ შუბლში, ამ სირცხვილს კი არ გადავიტან!..

— მართალია, მართალი!— სთქვა მეორე ფედერალისტმა, ან თავისუფლება ან სიკვდილი. ვერც ერთი ჩვენგანი ვერ გაჰბედავს სამხრეთისაკენ დაბრუნებას იმ დრომდე, სანამ მტარვალებს არ გავსწყვეტავთ. სამასხაროდ ხომ არ მოვედით აქ: ყველა შეიტყობს, რა გვინდა და ან რა შეგვიძლიან მოვიმოქმედოთ!..

ეს მკაცრი სიტყვები იმან გამოიწვია, რომ საეროვნო საკრებულოს, როგორც სჩანდა, მარსელელ ბატალიონის თავიდან მოშორება უნდოდა, ხმები დადიოდა ეროვნული გვარდია კი არ მოგვეხმარება, პარიქთ ჩვენს წინააღმდეგ წავაო. ბოლოს დანტონმაც წარმოსთქვა სიტყვა. ოჰ, მეგობრებო, რა მშვენივრად ლაპარაკობდა! თუმცა ზოგი სიტყვა არც კი გვესმოდა, მაგრამ გულით ვგრძნობდით და ვატყობდით იმის აზრს. ეგ ტყვილია, ვითომ ყველა პარიზელი დამნაშავეა და თქვენი წინააღმდეგია,—გვეუბნებოდა დანტონი. მან აგვიხსნა, ჯარი რა გზით უნდა წასულიყო. დიდების უბნის ბატალიონები უნდა გამოცხადდენ კარუსელის მოედანზედ, სენ-მარსის უბნის ბატალიონები ახალ ხიდიდან უნდა მოვიდნენ, ხოლო მარსელელები ბრეტელ ფედერალისტებთან და მოსწავლეებთან ერთად—წმ. მიხეილის ხიდიდან და ლუვრის-გალერეიდან.

— ჩინებული დაწყობილებაა, დაუმატა დანტონმა, დამიჯერეთ, რომ ყველანი აასრულებენ თავიანთ მოვალეობას. წასვლის ნიშნად ზარბაზანს გაისვრიან ახალ ხიდზე, მერე ზარებს დარეკენ.

— ღმერთმა ჰქმნას თქვენი სიტყვა ასრულდეს!—დავიძახეთ ერთად, მივცვივდით თვალცრემლიანი და მუხლები დაუკოცნეთ.

იმ დროს თოფი გაისროლეს. დავყარეთ პური და ნიორი ავიღეთ თოფები და გავარდით ქუჩაში თუმცა მაუსონი, ბარბარუ, რებეკკი და დანტონი გვარწმუნებდნენ, რომ ეს ნიშანი არ არისო. ერთის წამის შემდეგ მწყობრად დავდექით კაზარმებთან ბუკის ხმაზე და საერთო ძახილით: “გაუმარჯოს ეროვნებას“!.

გული საშინლად მიცემდა, ტანი მითრთოდა, როგორც ციებიანს, ჩვენი ბატალიონი მიდიოდა ბნელ ქუჩებში. შუაღამე იყო, ჰაერი დამშვიდებული, ცაზედ ვარსკვლავები კაშკაშობდა. ჩუმად მივდიოდით და ხელით ვისინჯავდით, ტყვია-წამალი თანა გვქონდა თუ არა.

გავედით ვიწრო ქუჩებიდან წყლის ნაპირას. ხიდებზე და წყლის ორსავ ნაპირს გაღმა-გამოღმა სანათები ენთო. ჩვენს წინ რაღაც არეულობა იყო. ჟანდარმები არავის უშვებდნენ, ხიდებზე და ჰაერს აპობდნენ ღრიალით: „გაუმარჯოს მეფეს!“ მაგრამ იმათ ხმას ჰფარავდა ხმა-მაღალი ძახილი: „გაუმარჯოს ეროვნებას!“ გაღმა, შორს მოსჩანდა მეფის სასახლე.

ეს რა მოხდა? ჩვენი ბატალიონი წმ. მიხეილის ხიდს მიადგა. ბუკის ხმა შეჩერდა, ჩვენ ერთად შევჯგუფდით. მუასონი წინ წადგა და დაუწყო ლაპარაკი ანტი-პატრიოტების ბატალიონის უფროსს, ესენი ხიდსა სდარაჯობდნენ, რამდენიმე წუთის შემდეგ ჩვენთან მოვიდა და გამოგვიცხადა, რომ საეროვნო გვარდიამ ბრძანებაბა მიიღო, არ გაეშვა ჩვენი ბატალიონი ხიდზე. ჩვენ ვუთხარით, რომ თოფის სროლით გავიკაფავთ გზასაო.

— სუთ, სუთ!—გვითხრა უფროსმა:—საქმე არ გააფუჭოთ. შეუძლებელია სროლა, სანამ ზარბაზანს არ გაისვრიან.

— სად არის ზარბაზანი?—ჰკითხა მორგანმა.

— ახალ ხიდზე, ის ხიდი, საუბედუროდ, ანტიპატრიოტების ხელშია.

— თუ აგრეა, წინ წავალთ,—სთქვა მორგანმა,—ახალ ხიდს დავიჭერთ და ზარბაზანსაც გავისვრით.

— სუ, სუ!— გაიმეორა მუასონმა:—დამიჯერეთ ხიდსაც გავივლით, როგორც ზარბაზანს გაისვრიან, და დანიშნულ ალაგსაც ყველაზე ადრე მივალთ.

მაინც მორგანი, პელლუ და მე წინ წავედით და პირის პირ ვიდექით გვარდიელებთან.

აქ მოხუცი პასკალი შედგა, ხელი დაჰრა მატერონს და გვითხრა:

— ახლა დროა წასვლისა, თორემ ჩემმა ძმამ ლანჟემ მითხრა, ამაღამ ვერ მოვალ შენ წამოსაყვავად, ადრე დავკეტამ კარებს და შინ აღარ შეგიშვებო.

მეც მძინარე კატა სკამზე დავაწვინე და პაპაჩემთან ერთად გამოვედი სახელოსნოდან.

ელენე ანტონოვსკისა.

(შემდეგი იქნება.)

სინათლე

(არაბული ზღაპარი)

ერთ ხანათ ქვეყანა სიბნელით იყო მოცული. ბნელის მოყვარულნი დათარეშობდნენ და სულ ტყავს აძრობდნენ სინათლის მონატრულთ. სინათლელებმა არ იცოდნენ, რა ექმნათ; სულ ლოცულობდნენ და ღმერთსა სთხოვდნენ, რომ ეშველნა მათთვის და ამ ტანჯვა ვაებისაგან დაეხსნა, მაგრამ ღმერთი მათ არა შველოდათ სინათლელებს კიდევ მათივე თანამოძმენი ღალატობდნენ, რომელთაც ბნელეთლები დაიქირავებდნენ ხოლმე თავიანთ ბატონობის გასაძლიერებლად, თანაც გულის მოსაგებად წართმეულ სიმდიდრიდან ჯამაგირს უნიშნავდნენ.

ერთხელ, ბნელეთლების სამწუხაროდ, ცაზედ სინათლის ზოლი გამოჩნდა. ისინი სულ დაიბნენ. იცოდნენ, რომ ეს სინათლე მზის წინამორბედი იყო. დაიწყეს მზადება მზესთან საბრძოლველად. მოუმატეს სინათლელების ყვლეფას, რომ უფრო დაესუსტებინათ ისინი და მზესთან ბრძოლის დროს წინააღმდეგობა არ გაეწიათ. მათდასაუბედუროდ, სინათლე თან და თან ძლიერდებოდა. გამოიტანეს გარედ თოფ ზარბაზნები და ტუჩები იქით მიუშვირეს, საიდანაც სინათლე მოდიოდა. დაიქირავეს ჩუმად სინათლელებისაგან რამდენიმე კაცი, რომლებიც დადიოდნენ ხალხში და, თუ გაიგონებდნენ, რომ ამა და ამ კაცს სინათლის მოსვლა უხარიანო, სტაცებდნენ ხელს, წაიყვანდნენ ბნელეთლებთან და ან სიკვდილით დასჯიდნენ, ან უფრო ბნელ ქვეყნებში გაგზავნიდნენ. მაგრამ ამითაც არა ჰქრებოდა სინათლე, იგი უფრო და უფრო ძლიერდებოდა.

გავიდა კარგა ხანი და მზეც ამოვიდა. როდესაც ბნელეთლებმა ეს დაინახეს, დატენეს თოფ-ზარბაზნები, დაუძახეს დაქირავებულ ჯარს და უბრძანეს:

— ხალხო, იცოდეთ, მზესთან უნდა გაბრძოლოთ და ყოჩაღად იყავით. ტყვია-წამალს ნუ დაიშურებთ. ვინც ხელი შეგიშალოთ, ესროლეთ, ნუ დაინდობთ. გესმით?

— გვესმის, თქვენო აღმატებულებავ!—მიუგეს მათ.

— ისიც იცოდეთ, თუ ყოჩაღად მოიქცევით, სულ მენდლებითა და ორდენებით აგივსებთ მკერდს, მაგრა, თუ გულში გაიფიქრეთ ამ წმიდა საქმის ღალატი, მაშინ იცოდეთ, სიკვდილი არ აგცდებათ. არ დაივიწყოთ, რომ ვისაც მზე და სინათლე უყვარს, ის მოღალატეა ღვთისაც და ღვთისაგან დაწესებულ ბატონისაც. აბა დაიწყეთ!..

— კარგი თქვენო აღმატებულებავ!

— აბა, დაუმიზნეთ თოფ-ზარბაზნანი მზეს!—დაიძახა დაქირავებულ ჯარის უფროსმა.

დაუმიზნეს.

— ერთი, ორი, სამი, ესროლეთ!

„ბუჭ! ტრრრრააახ!“—დაიგრიალა თოფ-ზარბაზანმა.

— ნუ შესდგებით, ესროლეთ! ჩქარა, საუკუნოდ ბოლო მოეღება მზეს და სინათლეც დაიკარგება!..

„ტრრრრააახ! ბუჭ, ბუჭ!“

მზე კი ისევ მედიდურად მისცურავდა ცაზედ.

კარგა ხანი ეომებოდენ მზეს, მაგრამ იგი უფრო და უფრო მედიდურად მიდიოდა. გაცხარებულ ბრძოლის დროს შორს ცაზედ ღრუბელი გამოჩნდა, თანდათან მოახლოვდა და მზე რამდენისამე წუთით დაჰფარა. ბნელეთის ხალხის სიხარულის ყიჟინამ მოიცვა მთლად არე-მარე. იმათ ეგონათ, ეს არის ჩვენის თოფ-ზარბაზნით მზე ჩავაქრეთო.

— ესროლეთ, ესროლეთ!—ყვიროდნენ ისინი. აგერა, ჰქრება კიდევაც!

ჯარიც განუწყვეტლივ ესროდა.

მაგრამ ამაოა მათი იმედები. ჩქარა ნიავი დაუბერავს, ღრუბელი გაიფანტება, მზე უფრო ძლიერ გამოჩნდება და ბნელეთის მოტრფიალეთა ბატონობასაც ბოლო მოეღება...

ფ. უანჩელი.

რედაქტორ-გამომცემელი გრ. ხ. რცხილაძე.